

PHẬT THUYẾT ĐẠI THỪA BỒ-TÁT TẠNG CHÁNH PHÁP KINH

QUYỂN 2

Phẩm 1: TRƯỞNG GIẢ HIỀN HỘ (Phần 2)

Lại nữa, này trưởng giả! Các pháp ái, các pháp tích tập kiến lập căn bản ở thế gian, khổ này rất lớn. Nền tảng của ái có mười thứ:

1. Do ái duyên cho nên khởi lên tìm cầu.
2. Do tìm cầu, cho nên sinh tham trước.
3. Do tham trước, cho nên nổi lên ngã kiến.
4. Do ngã kiến, cho nên chấp quyết định.
5. Do chấp quyết định, cho nên sinh tham dục.
6. Do tham dục, cho nên khởi chấp trước.
7. Do chấp trước, cho nên sinh xan lận.
8. Do xan lận, cho nên chấp thủ.
9. Do chấp thủ, cho nên không phòng hộ.
10. Do không phòng hộ, nên sinh các khổ.

Do không phòng hộ nên mới cầm dao gây chiến đấu tranh cãi. Vì lý do đó cho nên nói hai lưỡi gây nhiều tội lỗi bất thiện. Ta do thấy được mười thứ nền tảng ái hợp tập thế gian, muốn khiến cho chúng sinh an lập pháp không nền tảng, nên mới phát lòng tin thanh tịnh xuất gia, hướng đến chứng quả Chánh đẳng Chánh giác.

Khi ấy, Đức Thế Tôn lập lại nghĩa trên bằng kệ rằng:

*Chúng sinh bởi vì ái
Cho nên khởi tìm cầu
Được lợi tham ngã kiến
Vì thọ nên quyết định
Việc này ta sẽ làm
Tham dục càng tăng trưởng
Tham dục tăng trưởng rồi
Chấp trước sinh xan lận
Lỗi xan tham thế gian
Kiên cố lại chấp trước
Do chấp nên không hộ
Tội lỗi cứ khởi mãi
Người ngu do không hộ
Cầm dao gây tổn hại*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Gây ra nhiều tội nghiệp
Về sau khổ càng tăng
Ái duyên tăng trưởng rồi
Mới sinh ra các khổ
Ta chứng quả Bồ-đề
Khiến trụ không căn bản.*

Lại nữa, này trưởng giả! Tụ pháp tà định tích tập ở thế gian, khổ này rất lớn. Tà pháp có mười:

1. Nhận thức tà vạy.
2. Suy nghĩ tà vạy.
3. Lời nói tà vạy.
4. Nghiệp tà vạy.
5. Mạng tà vạy.
6. Tinh tấn tà vạy.
7. Niệm tà vạy.
8. Định tà vạy.
9. Giải thoát tà vạy.
10. Trí tà vạy.

Ta thấy được mười thứ tà định tích tập ở thế gian, khổ này rất lớn. Vì muốn khiến cho tất cả chúng sinh thoát khỏi tà pháp, nên mới phát lòng tin thanh tịnh xuất gia, hướng đến chứng quả Chánh đẳng Chánh giác.

Khi ấy, Đức Thế Tôn lập lại nghĩa trên bằng kệ rằng:

*Chất chứa các tà kiến
Cảnh giới suy nghĩ tà
Toàn nói lời tà ngụy
Làm các việc tà nghiệp
Tà mạng và tà cần
Tà niệm cùng tà định
Nổi lên tà giải thoát
Hướng thẳng đến tà trí
Các tụ tà định này
Kẻ ngu si gây dựng
Khiến chuyển tà theo chánh
Thế nên ta xuất gia.*

Lại nữa, này trưởng giả! Đường ác hiểm sâu, tích tập ở thế gian, khổ này rất lớn, dần dần hướng đến nẻo ác, tăng trưởng nẻo ác và làm lớn nẻo ác.

Đó là mười nghiệp bất thiện:

1. Giết hại.
2. Trộm cắp.
3. Tà nhiễm.
4. Nói dối.
5. Nói thêu dệt.
6. Nói hai lưỡi.
7. Nói ác.
8. Tham lam.

9. Sân hận.

10. Tà kiến.

Mười thứ nghiệp bất thiện này dần dần hướng đến nẻo ác, tăng trưởng nẻo ác và mở rộng nẻo ác. Ta thấy vậy rồi, muốn khiến chúng sinh lìa mọi đường hiểm, nên mới phát lòng tin thanh tịnh xuất gia, hướng đến chứng quả Chánh đẳng Chánh giác.

Khi ấy, Đức Thế Tôn lập lại nghĩa trên bằng kệ rằng:

*Chúng sinh khởi giết hại
Cướp đoạt của người khác
Dục, tà hạnh, biến hành
Mau đọa vào địa ngục
Hai lưỡi và nói ác
Nói dối không quyết định
Người ngu nói thù dật
Dị sinh phiền não trói
Tâm tham thích của giàu
Sân gây các lỗi lầm
Tà kiến phá hoại nhiều
Sẽ đọa vào đường ác
Thân có ba nghiệp tội
Miệng bốn nghiệp nên biết
Ý ba nghiệp cũng vậy
Người làm đọa đường ác
Nếu ai tạo các tội
Nhất định đọa đường ác
Nếu lìa ba tội này
Thì không đọa đường ác.*

Lại nữa, này trưởng giả! Phiền não, tùy phiền não, các nơh bản tạp nhiễm tích tập thế gian, khổ này rất lớn. Tạp nhiễm có mười:

1. Nơh bản keo kiệt tạp nhiễm.
2. Nơh bản phá giới tạp nhiễm.
3. Nơh bản sân nhuế tạp nhiễm.
4. Nơh bản biếng nhác tạp nhiễm.
5. Nơh bản tán loạn tạp nhiễm.
6. Nơh bản ác tuệ tạp nhiễm.
7. Nơh bản vô văn tạp nhiễm.
8. Nơh bản si hoặc tạp nhiễm.
9. Nơh bản không tin hiểu tạp nhiễm.
10. Nơh bản không tôn trọng tạp nhiễm.

Mười thứ nơh bản tạp nhiễm như vậy tích tập ở thế gian. Ta thấy vậy rồi, muốn khiến cho tất cả chúng sinh an trụ pháp vô nhiễm, cho nên mới phát lòng tin thanh tịnh xuất gia, hướng đến chứng quả Chánh đẳng Chánh giác.

Khi ấy, Đức Thế Tôn lập lại nghĩa trên bằng kệ rằng:

*Pháp thế gian liên tục
Mười tạp nhiễm bức bách
Đắm tạp nhiễm hữu vi*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Tạm thời không mệt mỏi
Các kẻ ngu dị sinh
Bị nơh bản tham nhiễm
Giới học nhiếp chúng sinh
Nhưng lại hủy giới ấy
Kẻ ngu trái nhãn nhục
Biếng nhác ít siêng năng
Tâm không thể an định
Ác tuệ thêm dần độn
Xa lìa cả cha mẹ
Tôn trưởng và thầy tổ
Không thấy được ánh sáng
Ác tuệ khởi niệm si
Phật nói pháp thậm thâm
Mà lại sinh hủy báng
Bị si ám che lấp
Không tôn trọng Thánh pháp
Thấy pháp tạp nhiễm rồi
Không còn đấm hữu vi
Không nhiễm ô vô vi
Khiến chúng sinh vắng lặng.*

Lại nữa, này trưởng giả! Sợ hãi sinh tử tích tập ở thế gian, khổ này rất lớn. Nó có mười loại:

1. Xan tham tật đố, che lấp trí tuệ, khổ này rất lớn.
2. Pháp phần vô minh luôn luôn đoan vầy, khổ này rất lớn.
3. Biếng dục lan tràn, khổ này rất lớn.
4. Trong cái dục ấy, khổ sở gian nan tan hoại, khổ này rất lớn.
5. Thân ái trói buộc, tên dục bắn vào, khổ này rất lớn.
6. Khói trần phần hận bay mù mịt phát ra lửa dữ, khổ này rất lớn.
7. Lửa tham thiêu đốt, khổ này rất lớn.
8. Sân độc che lấp, khổ này rất lớn.
9. Si chướng như gai nhọn, khổ này rất lớn.
10. Đồng hoang sinh tử, hiểm nạn ghê sợ, luôn theo đuổi trói buộc, khổ này rất lớn.

Ta thấy được mười thứ khổ này rồi, muốn khiến chúng sinh trừ đoạn, cho nên mới phát lòng tin thanh tịnh xuất gia, hướng đến chứng quả Chánh đẳng Chánh giác.

Khi ấy, Đức Thế Tôn tóm lược nghĩa trên bằng kệ rằng:

*Sinh, trẻ, già luôn luôn theo đuổi
Sắc tướng hoại là phi sắc tướng
Không niệm không tuệ làm tổn giảm
Pháp này hay hoại tướng thế gian
Bệnh làm giảm mất cả sức lực
Cướp đi sức mạnh của tinh tấn
Lại còn tổn giảm nơi các căn
Sức lực kém dần nương vào đâu*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Sợ chết cũng như La-sát rống
Luôn luôn theo đuổi loài quần sinh
Thời đến mạng hết tâm không yên
Hoại diệt thế gian các thọ mạng
Pháp già, bệnh, chết rất mãnh liệt
Nhiều loạn các chúng sinh thế gian
Không già, không chết môn an lạc
Ta xuất gia vì siêng cần cầu
Ba lửa thiêu đốt khắp thế gian
Không thấy ai cứu hộ thế gian
Ta khởi lên tâm cứu thế gian
Nguyện rưới cam lồ dập lửa dữ
Chánh đạo thế gian bị phá hoại
Tối tăm mờ mịt lại si ám
Nguyện khai mắt sáng cho chúng sinh
Xuất gia làm sáng lên chánh đạo
Chúng sinh khởi lên tâm si hoặc
Nên bị các chướng nó che lấp
Ta nguyện dứt trừ tâm ác tác
Nên xuất gia rồi nói chánh pháp
Chúng sinh khởi lên chống trái nhau
Tìm cầu lỗi lầm mà đoạn hoại
Nên ta xuất gia lợi thế gian
Nguyện hết chúng sinh dứt sân nhuế
Thế gian cha mẹ rất thân yêu
Chúng sinh mạn tâm không tôn trọng
Muốn khiến bề gãy cờ ngã mạn
Nên ta xuất gia vì cứu hộ
Ta thấy chúng sinh tham che lấp
Bởi do của cải nên đọa lạc
Nếu ai hộ trì bảy Thánh tài
Sẽ làm thế gian lìa nghèo khổ
Chúng sinh nổi lên hại lẫn nhau
Vì vô nghĩa lợi nuôi riêng mình
Nhất định phá hoại chính tự thân
Vì thế ta khiến lìa ba cõi
Kẻ ngu không rõ việc nghĩa lợi
Như vậy khắp cả trong ba cõi
Ta muốn lợi ích nên xuất gia
Chỉ cho thế gian pháp chính nghĩa
Chúng sinh chìm đắm trong địa ngục
Thấy chúng chịu khổ não vô cùng
Đủ mọi ác độc không kể hết
Ta xuất gia khiến chúng giải thoát
Chúng sinh nổi lên giết hại nhau

Cứ xoay tròn mãi trong súc sinh
Ta khởi Bi nguyện nên xuất gia
Làm chỗ nương tựa cho chúng sinh
Ta thấy chúng sinh thân nọ quở
Chịu nỗi đói khát rất cực khổ
Ta chứng Vô thượng đại Bồ-đề
Thí món cam lồ rất tối thượng
Con người tìm cầu là khổ lớn
Chư Thiên phước hết khổ càng tăng
Biết rõ cực khổ trong ba cõi
Nên ta xuất gia vì cứu vớt
Thế gian có kẻ không tầm quý
Vì muốn mê loạn chúng sinh ác
Không kể quyến thuộc và tôn thân
Muốn ăn nuốt nhau như heo chó
Đắm dục trôi buộc vào nữ sắc
Ta thấy chúng sinh bị trôi buộc
Khởi không nghĩa lợi tâm kiêu mạn
Nên ta xuất gia vì cứu hộ
Chúng sinh phá hoại không tự tại
Sợ hãi chết đến không giải thoát
Ta xuất gia rồi chứng Bồ-đề
Đều khiến giác ngộ được tự tại
Cư sĩ tại gia không nghĩa lợi
Ta thấy trăm ngàn thứ lỗi lầm
Ta nay muốn chuyển các cõi này
Thầy đều xa lìa nguồn sinh tử.

Lúc đó, Hiền Hộ cùng với năm trăm trưởng giả, nghe Đức Phật dạy thế, đều phát tâm hy hữu, đồng nói như vậy:

–Giác ngộ của Phật thật to lớn, chúng con nay mới biết Ngài là Bạc Chân Giác.

Các trưởng giả đồng thanh nói kệ rằng:

Chúng con gồm năm trăm trưởng giả
Vì sợ già nên đến theo Phật
Xin Phật tuyên nói pháp Vô thượng
Xa lìa nguồn khổ của sinh tử
Thế Tôn viên tịch tướng thanh tịnh
Đã lìa ba cõi được giải thoát
Cứu độ ba cõi môn thành hoại
Lìa nhà ba cõi được tự tại
Lìa tham giải thoát không sợ gì
Lìa trần vô cấu tâm thanh tịnh
Vô thượng thiện điều Đại Đạo Sư
Khai sáng pháp cam lồ vô thượng
Trượng phu vô thượng tướng tối thắng
Trời người thế gian không ai bằng

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Bậc Vô Đẳng Đẳng Thế Gian Tôn
Diễn pháp đại Bi thật tối thượng
Đứt các lỗi lầm đoạn ba cấu
Mắt hết tối tăm được thanh tịnh
Cắt đứt lưới si trần ám độn
Tuyên nói pháp ly trần vô biên
Thương xót thế gian không chỗ nương
Cứu vớt người trôi nổi ba cõi
Trong Bi tâm khởi tâm đại Bi
Mau chóng ra khỏi khéo an trụ
Biển sinh tử si ác kiêu mạn
Bệnh khổ làm hại như nước chảy
Chúng sinh chìm đắm không ai cứu
Phật vì thương xót mà cứu độ
Thân Phật thanh tịnh như núi vàng
Đầy đủ trăm tướng sáng rạng ngời
Cam lồ tối thượng đại phạm âm
Lời Ngài diệu bảo nói thắng pháp
Tự tánh các pháp đều thanh tịnh
Xưa nay trong sáng cũng như thế
Không làm, không nhận cũng không mất
Vì kẻ vô văn khéo khai thị
Danh tiếng vô biên làm các thiện
Mười lực vô úy trí tự nhiên
Ý bằng hư không trí vô biên
Khéo nói pháp thế nguyện Sa-môn.

Lúc đó, Đức Thế Tôn suy nghĩ: “Năm trăm trưởng giả này thiện căn đã thành thực, vậy nay ta sẽ nói chánh pháp cho họ, làm cho Cư sĩ nơi đây đều trở thành xuất gia, hết các hữu lậu, chứng thành Thánh quả.”

Khi ấy, Đức Thế Tôn ngồi kiết già trên hư không, đồng thời năm trăm trưởng giả sinh tâm ngưỡng mộ sâu xa, phát lòng tin thanh tịnh tôn trọng, cúng dường các món, thân cận Đức Thế Tôn.

Đức Thế Tôn bảo năm trăm trưởng giả:

–Này các trưởng giả! Thế gian có các nạn sinh, già, bệnh, chết, buồn rầu, khổ não, sầu than, luân hồi. Vậy các ông có muốn giải thoát các pháp nhiễu loạn đó không?

Lại nữa, thế gian đã làm, đang làm và sẽ làm, ái hay không phải ái, khởi lên việc vô nghĩa, mười việc tổn hại. Như vậy các ông có muốn cầu giải thoát không?

Lại nữa, thế gian trong các kiến có các hiểm ác kiến là ngã, nhân, chúng sinh, thọ giả, đoạn, thường, vô tác, vô nhân, bất bình và tà kiến. Các ông có muốn cầu giải thoát khỏi mười thứ hiểm ác kiến đó không?

Lại nữa, thế gian có mười mũi tên bệnh nặng là ái, vô minh, dục, tham, sân, si, mạn, kiến và thành hoại. Vậy các ông có muốn cầu giải thoát khỏi mười mũi tên bệnh nặng đó không?

Lại nữa, thế gian pháp ái căn bản do ái cho nên tìm cầu; tìm cầu cho nên tham; do tham cho nên có ngã kiến; do ngã kiến cho nên quyết định; do quyết định cho nên tham

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

dục; do tham dục cho nên chấp trước; do chấp trước cho nên xan lận; do xan lận cho nên chấp thủ; do chấp thủ cho nên không phòng hộ; do không phòng hộ nên sinh khổ. Vậy các ông có muốn cầu giải thoát mười pháp căn bản ái đó không?

Lại nữa, thế gian có pháp tụ tà định là tà kiến, tà tư duy, tà ngữ, tà nghiệp, tà mạng, tà cần, tà niệm, tà định, tà giải thoát và tà trí. Vậy các ông có muốn giải thoát khỏi mười pháp tà định đó không?

